

Anbefalt immunhistokjemi for de hyppigste differensialdiagnoser ved gynekologisk patologi

Forfattet av den norske Gyn-patologi gruppen, november 2014

For intracellulær lokalisasjon av farging ved de forskjellige antistoffer, se tabellen for ovariale svulster i slutten av dokumentet

Vulva

Usual VIN vs. reaktivt plateepitel: Ki-67 og p16

Kommentar: p16 positiv i de fleste VIN, negativ i reaktivt plateepitel; Ki-67 farging overfor basallaget ved VIN.

Melanom vs. Paget sykdom: Melan A, HMB-45, CK7, CK8/18, CEA, GCDFP-15 (AP-15)

Kommentar: Melan A og HMB-45 farger melanomer, CK7, CK8/18, CEA og GCDFP-15 (AP-15) er positive i Paget; S100 er ikke spesifikk i denne differensialdiagnosen og bør ikke brukes.

Cervix

CIN vs. reaktivt plateepitel: Ki-67 og p16

Kommentar: p16 positiv i de fleste CIN, negativ i reaktivt plateepitel; Ki-67 farging overfor basallaget ved CIN.

AIS vs. reaktivt sylinderepitel: Ki-67, p53 og p16

Kommentar: p16 og p53 positive + økt KI-67 score ved AIS.

Plateepitelkarsinom vs. adenokarsinom: Ber-EP4, CK8, CK5/6, p63, p40

Kommentar: CK7, CEA og p16 er ikke spesifikke for en av disse entitetene.

Mistanke om karsinom med neuroendokrin differensiering: chromogranin A og synaptophysin

Kommentar: CD56 er ikke spesifikk for neuroendokrine karsinomer og bør ikke brukes som bevis for neuroendokrin differensiering når chromogranin og synaptophysin er negative.

Fokal farging for chromogranin og særlig synaptophysin kan sees ved ikke-neuroendokrine karsinomer.

Uterint adenokarsinom av usikker origo (cervix vs. corpus): vimentin, CEA, p16, ER, HPV analyse

Kommentar: panelet endres basert på de morfologiske funn ved mistanke om metastase fra annet organ.

Corpus

Adenokarsinom av usikker type: Ki-67, p53, p16, ER, PR, vimentin, HNF1 β

Kommentar: Ki-67 score er høy ved serøse karsinomer, men kan også være høy ved endometrioid karsinomer, særlig grad 3; p53 er ofte sterkt og diffust positiv eller helt negativ ved serøse karsinomer (begge tyder på mutasjon), svak og fokal ("wild-type") ved endometrioid karsinomer. p53 kan imidlertid være sterkt positiv (og mutert) ved grad 3 endometrioid adenokarsinom. Klarcellete karsinomer har varierende ekspresjon; p16 er ofte sterkt og diffust positiv ved serøse karsinomer, mer fokal ("patchy") ved endometrioid karsinomer. Klarcellete karsinomer har varierende ekspresjon; ER og PR er ofte sterkt og diffust positive ved endometrioid karsinomer, svake/fokale eller helt negative ved serøse og klarcellete karsinomer; Diffus farging for vimentin støtter diagnosen endometrioid karsinom; Sterk farging for HNF1 β støtter diagnosen klarcellet karsinom, men kan sees i endometrioid karsinomer. Serøse karsinomer farges som regel svakt.

Kommentar: Andre markører rapportert å være nyttig av andre grupper er PTEN (tapt i endometrioid karsinomer) og ARID1A (tapt i klarcellete og endometrioid karsinomer).

Adenokarsinom vs. uterint sarkom: pan-cytokeratin (AE1/AE3), CK7, CK8, vimentin, desmin (evt. andre antistoffer basert på morfologien)

Kommentar: Uterine sarkomer kan fokalt (og i noen tilfeller diffust) utrykke cytokeratiner.

Endometriestromasarkom vs. leiomyosarkom: CD10, desmin, actin, SMA, h-caldesmon

Kommentar: ingen av disse er spesifikk for disse entitetene; sterk farging med flere muskelmarkører kan støtte leiomyosarkom.

Kommentar: MYF4 eller myogenin og leukocyttantistoffer bør inkluderes i analyse av udifferensierte tumores for å utelukke hhvis rhabdomyosarkom og lymfom/leukemi.

Mistanke om mola: p57 og ploidi

Kommentar: p57 tapt i cytotrofoblastceller ved komplett mola, bevart i partiell mola og hydropiske chorioniske totter; triploid DNA ved partiell mola, diploid ved komplett mola eller hydropiske chorioniske totter.

Mistanke om trofoblasttumor: HCG, hPL, PLAP, p63, cyclin E, Ki-67

Kommentar: HCG uttrykkes ved choriokarsinom, hPL, PLAP og p63 ved epitelioid trofoblasttumor (ETT) eller placental site trofoblasttumor (PSTT); cyclin E og Ki-67 farging brukes ved differensialdiagnose med placental site nodule.

Ovarie, tube og peritoneum

Se også tabell nede

Mistanke om serøst tubart intraepitelialt karsinom (STIC): p53 og Ki-67

Kommentar: begge farger diffust foci med STIC (sterk farging for p53)

Primært adenokarsinom av usikker type: WT1, CEA, CDX2, HNF1 β , ER, p16, p53, Napsin A

Kommentar: samme panel i ovarie og i oment/peritoneum

Primært mucinøst/endometrioid adenokarsinom vs. metastase fra GI-tractus: PAX8, CK7, CK20, CDX2

Kommentar: samme panel i ovarie og i oment/peritoneum

Primært serøst adenokarsinom vs. metastase fra mamma: PAX8, WT1, GCDFP-15 (AP-15), mammaglobin

Kommentar: mammakarsinomer farges positiv som regel for GCDFP-15 og mammaglobin, mens serøse karsinomer uttrykker PAX8 og WT1. Av de 2 mammamarkører er GCDFP-15 mer spesifikk, men mindre sensitiv enn mammaglobin.

Primært adenokarsinom vs. sex-cord stromal tumor: EMA, calretinin, inhibin (evt. Melan-A, FOXL2, SF-1)

Kommentar: adenokarsinomer er EMA- positive, mens sex-cord stromale tumores er EMA- negative og positive for de øvrige markører

Panel for germinalecyllesvulster: SALL4, AFP, Glypican-3, HCG, c-Kit, OCT3/4, D2-40

Kommentar: SALL4 er en generell markør for germinalecyllesvulster. AFP og Glypican-3 farger plommesecktumores, mens c-Kit, OCT3/4, D2-40 er gode markører for dysgerminom. HCG farger choriokarsinomer. Embryonale karsinomer er meget sjeldne, ved mistanke kan CD30 brukes i tillegg

Mistanke om adenokarsinom med neuroendokrin differensiering, karsinoid eller småcellet karsinom: chromogranin A og synaptophysin

Serøst adenokarsinom vs. malignt mesoteliom: Ber-EP4, B72.3, Leu-M1 (CD15), calretinin, EMA, PAX8 (evt. BG8 som epitelial markør, desmin for differensialdiagnosen med reaktiv mesotelproliferasjon)

Kommentar: serøse karsinomer er positive for PAX8, Ber-EP4, B72.3 og Leu-M1, mens mesoteliomer er oftest negative for disse markører (fokal Ber-EP4 ekspresjon kan sees i noen tilfeller). Calreninin farger mesotelceller (benigne og maligne) og er negativ (iblant fokalt positiv) ved serøse karsinomer. Desmin er negativ eller fokalt positiv i mesoteliomer, diffust positive i reaktivt mesotel. EMA er utrykt som tykk membran farging ved mesoteliomer, kombinert membran og cytoplasma farging ved adenokarsinomer, og cytoplasma eller ingen farging ved reaktivt mesotel.

Kommentar: Flere markører har vært foreslått som potensielle karsinommarkører (MUC4, claudin familiemedlemmer) eller mesoteliommarkører (Tenascin X) og noen av disse kan komme inn i diagnostisk bruk over de kommende år.

Nyttige immunhistokjemiske markører ved ovariale tumores (fra 2014 kurs)

Markør	Mønster ^a	Fargete tumor	Kommentar
PAX8	N	Ovariale karsinomer	Positiv i nyrekarsinomer, negativ i de fleste andre karsinomer + i ikke-epiteliale svulster
EMA	M+C	Ovariale karsinomer	Negativ i germinalecelle og sex cord svulster; positiv i de fleste karsinommetastaser
CK7	C	Ovariale karsinomer	Kan farge (ofte fokalt) germinalecelle og sex cord svulster; positiv i mange karsinommetastaser
CK20	C	Colonkarsinomer	Kan farge fokalt flere typer ovariale karsinomer og farge diffust mucinøse karsinomer med intestinalt preg
CDX2	N	Metastaser fra GI-tractus	Farger i varierende grad primære mucinøse karsinomer, kan fokalt farge andre karsinomer samt plommesekketumor og
WT1	N	Serøse og overgangsepitelkarsinomer	Farger også mesoteliale svulster og sex cord stromale tumores samt småcellet karsinom av hypercalcemisk type, negativ i andre tumores ^b
mCEA	M	Mucinøse tumores (primære og metastaser)	Kan farge fokalt endometrioid karsinomer (de fleste er negative) samt metastaser fra mamma, lunge og urinblære
ER	N	Serøse og endometrioid karsinomer	Negativ i de fleste klarcellete og mucinøse karsinomer samt i de fleste metastaser
HNF1β	N	Klarcellete karsinomer	Farger klarcellete nyrekarsinomer og hepatocellulære karsinomer; kan farge noen endometrioid karsinomer; negativ som regel i serøse og mucinøse karsinomer
Napsin A	C	Klarcellete karsinomer	Positiv i lungekarsinomer; negativ i ovariale karsinomer av andre histologiske typer
PTEN	C	Tapt i de fleste endometrioid adenokarsinomer (negativ markør)	Positiv i ovariale karsinomer av andre histologiske typer
ARID1A	N	Tapt i klarcellete og endometrioid	Positiv i ovariale karsinomer av andre

		adenokarsinomer (negativ markør)	histologiske typer
p16	N+C	Diffust utrykt i serøse karsinomer	Flekkvis mønster i endometrioid karsinomer; varierende mønster i klarcellete karsinomer
p53	N	Diffust sterkt utrykt eller helt negativ i serøse karsinomer (begge tyder på mutasjon)	Wild-type (svak fokal farging) i de fleste endometrioid og mucinøse karsinomer; varierende mønster i klarcellete karsinomer; nyttig for diagnose av STIC sammen med Ki-67
p63	N	Brenner tumores	
GATA3	N	Brenner tumores	
CGA	C	Småcellet karsinom, karsinoid og adenokarsinomer med neuroendoktin differensiering	
Synapto	C	Småcellet karsinom, karsinoid og adenokarsinomer med neuroendoktin differensiering	
SALL4	N	Germinalcelle svulster	Negativ i de fleste andre entiteter; skiller ikke mellom forskjellige typer germinalecelle svulster
c-Kit	M	Dysgerminom	
OCT3/4	N	Dysgerminom	
D2-40	M	Dysgerminom og mesoteliale svulster	Farger også serøse karsinomer
AFP	C	Plommesekkumores	Kan farge primitive intestinale elementer i umodne teratomer og endometrioid adenokarsinomer
Glypican-3	M+C	Plommesekkumores	Kan farge klarcellete karsinomer
HCG	C	Chriokarsinom	
Calretinin	C+N	Sex cord-stromale og mesoteliale svulster	Serøse karsinomer kan farges, ofte fokalt

Inhibin	C	Sex cord-stromale svulster	
FOXL2	N	Granulosacelletumores	Kan farge også andre sex cord-stromale svulster
SF-1	N	Sex cord-stromale svulster	
Melan-A	C	Sertoli-Leydig svulster og melanomer	
Myogenin	N	Rhabdomyosarkomer	Nyttig for å identifisere heterologe elementer i karsinosarkomer eller muskelceller i umodne teratomer
Myf-4	N	Rhabdomyosarkomer	Nyttig for å identifisere heterologe elementer i karsinosarkomer eller muskelceller i umodne teratomer

^a N = kjerne; M = membran; C = cytoplasma

^a Alle disse svulster farges med WT1 antistoff mot N-terminaldelen av proteinet. Derimot farges IADSRCT (intra-abdominal desmoplastic small round cell tumor) med WT1 antistoff mot C-terminaldelen.